

JULI 2009

PRN

PRN garandeert vergoeding en afname oudpapier

Nieuws over de verpakkingenbelasting

In acht jaar tijd: Bijna verdubbeling van vervuiling oudpapier

Nieuwe brochure PRN

Gemeenten Papier Glas: GPG-project

Nieuw lespakket
Natuurlijk, papier en karton!

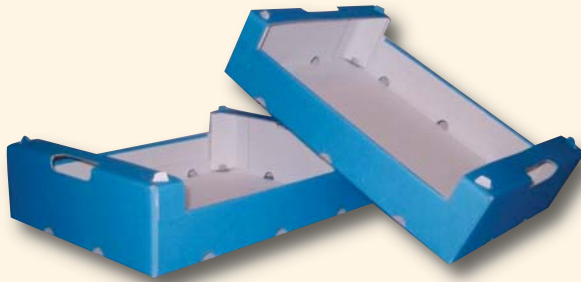

PRN garandeert vergoeding en afname oudpapier

Papiervezelconvenant in uitvoering

Gemeenten die zich bij Stichting PRN aansluiten, ontvangen in tijden van een ketendeficit tot € 20,- per 1.000 kg oudpapier die zij bij huishoudens inzamelen. Van november 2008 tot en met april 2009 was er sprake van een ketendeficit: de internationale marktprijs van oudpapier was in die periode lager dan het door PRN gegarandeerde prijsniveau. Daarom heeft PRN de gemeenten eind november 2008 uitgenodigd zich aan te sluiten, waarmee zij de gegarandeerde afname en vergoeding zeker stellen. De regeling geldt voor het niet-verpakkingendeel (grafisch papier) van het huishoudelijk oudpapier en -karton. Dit is 77% van de totale huishoudelijke oudpapierstroom. De uiteindelijke doelstelling is dat de kringloop van papier en karton gesloten blijft, zodat deze materialen geen afval worden maar grondstof blijven. >

> Inmiddels hebben 321 gemeenten zich bij PRN aangesloten. En zich zo verzekerd van gegarandeerde afname en vergoeding van het ingezamelde oudpapier. De vergoeding over februari 2009 bedraagt € 8,96 per 1.000 kg, over maart € 9,51 en over april € 4,58. Gemeenten die in januari 2009 een getekende deelnemingsovereenkomst met PRN hebben, hebben deze bedragen per 1.000 kg ontvangen voor 77% van het aangeboden tonnage oudpapier. De hoogte van de vergoeding wordt maandelijks vastgesteld. De gegarandeerde afname en vergoeding is vastgelegd in het Papiervezelconvenant tussen PRN en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Sittard-Geleen krijgt als eerste gemeente ketendeficit vergoed

Wethouder drs. Ingrid Widdershoven van Sittard-Geleen ontving 14 mei 2009 een cheque ter waarde van € 4.666,- uit handen van professor Henk Vonhoff, voorzitter van PRN. Sittard-Geleen is de eerste gemeente die een uitkering heeft ontvangen uit het verwijderingsfonds voor oudpapier en -karton. De vergoeding betreft de maand februari 2009, toen ruim 521 ton oudpapier werd ingezameld. De gemeente ontvangt ook over maart en april een vergoeding. Zo kunnen de uitgekeerde bedragen in totaal aardig oplopen. Ingrid Widdershoven: "Het ontvangen van de cheque is voor ons een bevestiging dat we in onze gemeente met z'n allen op de goede weg zijn. Samen met de burgers, onze klanten, boeken we ook in minder goede tijden positieve resultaten."

Henk Vonhoff: "Deze eerste uitkering in de geschiedenis van het kringloopsysteem van PRN is goed verlopen. Het is voor ons weer een bevestiging dat de papier- en kartonketen zelf, met een eigen, in de praktijk beproefd kringloopsysteem, een hoog milieurendement van het oudpapier weet te realiseren, ook in economisch slechte tijden. Daar zijn we heel tevreden mee. We hopen dat deze vergoedingen uit ons fonds een extra stimulans zijn voor gemeenten om nog meer oudpapier gescheiden in te zamelen."

Wethouder Ingrid Widdershoven

Jos Rutzerveld (links) en Jos Hennekens (rechts), Team Afval en Reiniging Sittard-Geleen. G. van Oosterum, PRN.

Aansluiten bij PRN en monitoren

Aansluiten geschiedt door het compleet invullen en terugsturen van het *Vragenformulier voor aansluiting gemeente bij PRN*. Dit aanmeldingsformulier is te downloaden op de website van PRN of telefonisch bij haar aan te vragen. Na ontvangst door PRN van het vragenformulier ontvangt de gemeente de Deelnemingsovereenkomst Gemeenten in drievoud. Deze wordt getekend en aan PRN geretourneerd. Na ondertekening door PRN is aansluiting bij PRN een feit en heeft de gemeente recht op vergoeding en afnamegarantie. Aansluiting bij PRN is vrijwillig en gratis. Behalve de aansluiting bij PRN is vereist dat de gemeente over een overeenkomst met een VGPI-gecertificeerde en bij PRN aangesloten oudpapieronderneming beschikt.

Om in aanmerking te komen voor de afzetgarantieprijs via PRN moet de aangesloten gemeente het oudpapier monitoren. Het gaat dan om de uit huishoudens brongescheiden ingezamelde hoeveelheid. PRN berekent zelf de 77% waar de vergoeding voor geldt. De monitoringopgave vindt maandelijks plaats. De gemeente kan de opgave zowel digitaal via internet als op papier doen.

Grafisch oudpapier: kranten, folders, tijdschriften, etc.

De vergoeding van PRN betreft alle niet-verpakkingstoepassingen van papier en karton, het zogenoemde grafisch oudpapier. Dit zijn hoofdzakelijk kranten, folders en tijdschriften. Het grafisch oudpapier vormt 77% van de totale oudpapierstroom. Papieren en kartonnen verpakkingen vertegenwoordigen 23% van de huishoudelijke oudpapierstroom en vallen onder de verantwoordelijkheid van Nedvang. Gemeenten die zich via WasteTool bij Nedvang aansluiten, kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding voor de door hen ingezamelde verpakkingen van papier en karton bij huishoudens. >

Na 31 maart 2009 aansluiten? Ja, als er geen deficit meer is

Vanwege de marktsituatie - sinds november 2008 is sprake van een ketendeficit - hebben gemeenten tot en met 31 maart 2009 de gelegenheid gehad om zich bij PRN aan te sluiten. PRN heeft in overleg met het bestuur van de VNG besloten dat gemeenten zich gedurende vier maanden konden aansluiten. Vandaar de sluitingsdatum van 31 maart 2009. PRN heeft vastgesteld dat er in april nog sprake was van een deficit. Gemeenten kunnen zich aansluiten als er geen deficit meer is.

Het systeem werkt

In de afgelopen periode van een ketendeficit is gebleken dat het systeem, zoals vastgelegd in het Papiervezelconvenant, werkt. De aan het systeem deelnemende bedrijven (de eerste ontvangers, zoals drukkerijen en uitgeverijen) betalen € 4,50 per 1.000 kg afvalbeheersbijdrage om het verwijderingsfonds te vullen.

De uitkeringen uit het fonds aan bij PRN aangesloten gemeenten zorgen ervoor dat het inzamel- en herverwerkingsysteem in Nederland blijft functioneren, ook in (de huidige) tijden van lage prijzen van oudpapier.

Gemeenten zijn verzekerd van de afname en opbrengst van het door of namens hen ingezamelde oudpapier, oudpapierondernemingen blijven toevoer houden van het materiaal en zijn verzekerd van afzet daarvan, en de oudpapier verwerkende industrie blijft de beschikking houden over deze voor hen waardevolle secundaire grondstof, tegen aanvaardbare prijzen.

Het Papiervezelconvenant zorgt zo voor evenwicht in vraag en aanbod van oudpapier en -karton. <

Nieuwe brochure PRN

Het systeem van de kringloop

Met de nieuwe brochure *Kringloop papier en karton - het systeem van inzamelen, herverwerken, monitoring, financiering* geeft PRN een zo breed mogelijk inzicht in het inzamel- en herverwerkings-systeem van oudpapier en -karton. Dit is het nieuwe uitvoerings-protocol voor niet- verpakkingen van papier en karton.

Na een *tour d'horizon* langs de wet- en regelgeving, het overheidsbeleid en de uitvoering op het gebied van de inzameling en herverwerking van papier/karton en verpakkingen, biedt de brochure onder meer inzicht in:

- het inzamel- en herverwerkings-systeem: hoe werkt het, waarom is evenwicht nodig in een grillige wereldmarkt, de rol van gemeenten, oudpapierondernemingen en eerste ontvangers van papier en karton;
- de wijze waarop het systeem wordt gefinancierd;
- de monitoring door PRN;
- feiten en cijfers over consumptie, inzameling en hergebruik;
- vrije marktwerking en mededinging.

- protocol ter zake van de vaststelling van de vervuilingsgraad;
- protocol ter zake van de vaststelling van de standaard transportkosten;
- de scheidingsregels voor oudpapier en -karton voor huishoudens;
- definities en begrippen;
- belangrijke adressen.

Twee uitvoeringsprotocollen bij elkaar

Het is de bedoeling dat het nieuwe uitvoerings-protocol voor verpakkingen van papier en karton dat door Nedvang in overleg met PRN is opgesteld, samen met de PRN-brochure en de protocollen voor de andere verpakkingsmaterialen in een handige cassette wordt verspreid. De brochure *Kringloop papier en karton - het systeem van inzamelen, herverwerken, monitoring, financiering* is (gratis) verkrijgbaar bij PRN. <

Nuttige bijlagen bij de hand

Het naslagwerkje op handig A5-formaat is een *must* op het bureau van elke (beleids)medewerker die met de inzameling, herverwerking, monitoring en financiering van oudpapier te maken heeft. Met de brochure heeft u ook meteen bij de hand:

- de tekst van het Papiervezelconvenant (PVC);
- de kwaliteitseisen ten aanzien van oudpapier en -karton (bijlage bij PVC);
- definities producteigen en productvreemde vervuiling (bijlage bij PVC);
- spelregels voor het openen en sluiten van het Verwijderingsfonds;

Gemeenten-Papier-Glas (GPG):

maatwerk voor gemeenten

Onder het motto *Gemeenten en materiaalorganisaties sluiten de kringloop van glas en papier loopt* sinds 2004 het project Gemeenten-Papier-Glas (GPG). GPG is een hulpmiddel voor gemeenten om de papier- en glaszameling te verbeteren. Met het project beogen de papier- en de glassector de doelstellingen van het Besluit beheer verpakkingen en papier en karton binnen handbereik te brengen: 75% recycling van papier en karton, en 90% glasrecycling. Daartoe biedt GPG gemeenten, afvalsamenwerkingsverbanden en afvalinzamelaars kennis en ondersteuning om de papier- en glaszameling structureel te verbeteren op het gebied van infrastructuur, logistiek en communicatie naar de burger en andere stakeholders.

GPG is een gezamenlijk project van PRN en Stichting Duurzaam Verpakkingsglas (SDV). GPG inspireert, stimuleert, motiveert en activeert. Met GPG sluiten gemeenten en de materiaalorganisaties PRN en SDV gezamenlijk de kringloop van oudpapier en glas. Méér oudpapier en glas inzamelen betekent voor gemeenten:

- iedere ton glas en oudpapier die wordt ingezameld, levert geld op
- lagere afvalverwijderingskosten
- besparing van waardevolle grondstoffen
- een bewijs dat de gemeente duurzaam is.

Gemeente Cijfers 2007	Klasse	Inwoners	Oudpapier kg / inwoner
Almelo	3	72.096	55
Almere	2	180.924	53
Amersfoort	2	139.054	65
Amsterdam	1	742.884	33
Arnhem	2	142.569	44
Delft	1	95.379	67
Den Haag	1	473.941	22
Den Helder	2	58.227	51
Dordrecht	2	118.541	65
Ede	3	107.500	60
Emmen	4	108.832	63
Enschede	2	154.476	49
Groningen	1	181.613	49
Haarlem	1	146.960	51
Den Bosch	2	135.648	58
Leeuwarden	2	92.342	76
Leiden	1	117.485	72
Leidschendam- Voorburg	1	72.824	57
Lelystad	3	72.252	57
Rotterdam	1	584.058	27
Rijswijk	1	47.041	52
Schiedam	1	75.162	40
Spijkenisse	2	73.885	63
Tilburg	2	201.259	59
Utrecht	1	288.401	46
Vlaardingenv	1	71.461	47
Zaanstad	2	141.402	?
Zoetermeer	2	118.024	62
Zwolle	2	114.635	58
Zwijndrecht	2	44.588	59

Bron: SenterNovem

Grote steden, grote achterblijvers

GPG richt zich op de top 30 van (grote) gemeenten waar de inzameling achterblijft bij de doelstellingen (zie tabel). Deze gemeenten zijn geselecteerd op basis van de inzamelcijfers afkomstig van SenterNovem. In deze 30 gemeenten wonen circa 5 miljoen mensen. Ook andere gemeenten kunnen gebruik maken van de aanpak, kennis, informatie-materiaal en best practices van GPG.

Hoe werkt GPG?

Samen met de gemeente wordt de huidige situatie in kaart gebracht of geactualiseerd, mede aan de hand van de vooraf gestuurde checklist inzameling. Vervolgens wordt een stappenplan gemaakt om de papier- en glaszameling structureel te verbeteren. Activiteiten en hulp van GPG kunnen verschillen per gemeente, afhankelijk van de problematiek, prioriteiten, wensen en behoeften. Zo wil Zwolle de oudpapierinzameling in de hoogbouw en de glaszameling in de horeca verbeteren, Haarlem het onderwerp afvalinzameling hernieuwd bij de burger op de kaart zetten, is de AVRI bezig het locatieplan te actualiseren, gaat Leiden nieuwe communicatieactiviteiten opstarten en liggen er in Tilburg en Den Haag plannen klaar om de papierinzameling te verbeteren.

De uitvoering van plannen en activiteiten, en de financiering daarvan, geschiedt door de gemeenten zelf. PRN en SDV nemen in principe de kosten voor hun rekening van het advies en de door hen ontwikkelde communicatiemiddelen die gemeenten wensen in te zetten; een en ander in gezamenlijk overleg.

De aanpak van GPG is maatwerk en *hands-on*, op basis van vrijwillige samenwerking. De samenwerking met gemeenten drijft op de jarenlang opgebouwde relatie en kennis en dienstverlening vanuit de papier- en de glassector. <

Meer informatie: www.prn.nl

Nieuws over de

Verpakkingenbelasting

Met ingang van 1 januari 2009 zijn wijzigingen in werking getreden in de verpakkingenbelasting. (Deze zijn vastgelegd in het beleidsbesluit getiteld Besluit van 20 februari 2009, nr. CPP2009/120M, Stcrt. 2009, nr. 32.)

Tarieven 2009

Materiaalsoort	Tarief in €
<i>Tarieven per 1.000 kg</i>	
Papier en karton	73,30
Aluminium	876,60
Kunststof	433,90
Overige metalen	146,10
Biokunststof	73,30
Glas	66,20
Hout	19,40
Andere materiaalsoorten	161,90
Algemeen tarief (indien uitsplitsing niet mogelijk is)	500,00

Logistieke hulpmiddelen

Golfkartonnen dozen met een inhoud vanaf 1 m³ en kratten vanaf 8 liter inhoud (ongeacht het materiaal waar de kratten van zijn gemaakt) worden gezien als logistieke hulpmiddelen. Dit betekent dat hierover geen verpakkingenbelasting verschuldigd is. Hetzelfde geldt voor pallets, glasbokken, Intermediate Bulk Containers (IBC's), rolcontainers, vaten, jerrycans en gasflessen (vanaf 20 liter), big bags (vanaf 250 liter), kernen, spoelen en haspels (vanaf 50 cm lengte). Dit is vastgelegd in de Wet belastingen op milieugrondslag. <

Verkooppuntverpakkingen

Dit zijn verpakkingen die zijn ontworpen en bedoeld om op het verkooppunt (bijv. winkel of cafetaria) te worden gevuld. In de praktijk bestaat het risico dat over de afzet in 2008 tweemaal verpakkingenbelasting moet worden voldaan. De Belastingdienst heeft deze onbillijkheid weggenomen. Voor de terbeschikkingstelling van verkooppuntverpakkingen in 2008 moeten de in dat jaar geldende regels worden toegepast. Er moet dus over het tijdvak 2008 door de producenten/importeurs verpakkingenbelasting worden voldaan voor de verkooppuntverpakkingen die in dat jaar zijn afgezet.

De producenten (detailhandel) die deze reeds belaste verkooppuntverpakkingen gevuld of tezamen met een of meer producten in 2009 voor het eerst in Nederland aan een ander ter beschikking stellen, hoeven voor de terbeschikkingstelling van deze verkooppuntverpakkingen in het tijdvak 2009 géén verpakkingenbelasting te voldoen.

Hiervoor gelden twee voorwaarden:

1. Belastingplichtige kan aannemelijk maken dat hij (of zijn leverancier) de betreffende verkooppuntverpakkingen in 2008 in de heffing van verpakkingenbelasting heeft betrokken; en
2. Aan de hand van de administratie van belastingplichtige kunnen karakter, soort en hoeveelheid van die verpakkingen worden vastgesteld. De belastingplichtige neemt de voormelde elementen op in zijn verpakkingenadministratie. >

Géén belasting op enveloppen C5 en kleiner

Enveloppen van het formaat C5 en kleiner worden, ondanks dat zij wel verpakkingen zijn, niet belast voor de verpakkingenbelasting, ongeacht wat erin zit of gaat. Voor enveloppen die groter zijn dan formaat C5, blijft de geldende regel van kracht: deze enveloppen zijn een verpakking, ongeacht het materiaal waar de envelop van gemaakt is.

Over enveloppen groter dan C5 is een producent verpakkingenbelasting verschuldigd als de enveloppen worden gebruikt voor het verpakken van een (massa)product.

Hiervan is sprake als de enveloppen dienen voor de verzending van tijdschriften, boeken, CD's, brochures, (reclame)folders en dergelijke. Enveloppen groter dan C5 die gebruikt worden voor de verzending van individueel gerichte brieven, zoals facturen, bankafschriften, juridische adviezen, en individueel aan de geadresseerde gerichte correspondentie (individuele correspondentie) worden niet belast omdat de envelop geen (massa)product bevat.

Voor de aangifte van de verpakkingenbelasting geldt dat de aangifte over 2008 wordt ingediend na 1 januari 2009 en uiterlijk 31 maart 2009. Bij deze aangifte mag rekening worden gehouden met eerder vermeld beleidsbesluit met betrekking tot enveloppen. Het is namelijk altijd de bedoeling geweest om ook voor 2008 een oplossing te vinden voor de belastbaarheid van enveloppen voor de verpakkingenbelasting, aldus de Belastingdienst in een toelichting.

Van afvalbeleid naar integraal ketenbeleid: LAP2

Een ontwikkeling van een traditioneel, puur op de afvalketen gericht beleid naar een integraal ketenbeleid. Dat is de essentie van het nieuwe tweede Landelijk Afvalbeheerplan (LAP2) van het ministerie van VROM, dat dit jaar wordt vastgesteld. Het doel van een ketenaanpak is een verdere vermindering van de milieudruk. In de visie van VROM zijn de meest effectieve stappen naar een duurzaam en zuinig materiaalgebruik te maken als

ze plaatsvinden vanuit het perspectief van de hele keten. Er wordt gezocht naar aangrijpingspunten eerder in de keten (zoals productontwerp) en er wordt voorkomen dat milieudruk naar andere fasen in de keten wordt afgewenteld. Het LAP2 is geldig van 2009 t/m 2015, met een doorkijk tot 2021.

Papier en karton is één van de zeven prioritaire stromen voor de nieuwe aanpak om de milieudruk in een hele keten te verminderen. PRN trekt de LAP2-kar samen met de Koninklijke Vereniging van Papier- en kartonproducenten (Kon. VNP) en in nauwe samenwerking met VROM en SenterNovem. PRN stelt bij dat proces al haar kennis over de markt, inzameling en hergebruik van oudpapier en -karton ten dienste van dit overleg. [Meer informatie: www.lap2.nl](http://www.lap2.nl)

Vraag de Scheidingswijzer oudpapier aan bij PRN

WEL BIJ HET OUDPAPIER

- Kranten
- Tijdschriften
- Boeken
- Reclamedrukwerk (zonder kunststof folie)
- Telefoongidsen, Gouden Gids, catalogi van (thuis)winkels

NAT EN VUIL BIJ HET OUDPAPIER

- Sanitair papier, zoals zakdoekjes, tissues, keukenpapier, luiers en toilet papier
- Behang en vinyl
- Papier en karton dat vies of nat is (bijvoorbeeld vervuild door voedselresten zoals pizza- en taartdozen of koffiefilters)

VERPAKKINGEN

- Kleine kartonnen doosjes, bijv. van hagelslag, eieren, thee, lampen, sigaren, sigaretten, cosmetica en medicijnen
- Golfkarton
- Papieren zakken, papieren draagtassen
- Kartonnen opwulling bij producten
- Grote kartonnen dozen, bijv. van computers en printers, schoenen, (vaat-) waspoeder, groente en fruit, diervoeding

PLASTIC

- Plastic hoesjes om (reclame-) folders en tijdschriften
- Zuivel-, sap- en andere drankverpakkingen, diapienverpakkingen, vloeibare wasmiddel verpakkingen (= vloeistof-ochte kartonnen pakken)
- Plastic zakken en plastic draagtassen
- Gelastificeerd papier (= papier bedekt met een plastic folie. Als het niet lukt het papier te scheuren, is het gelastificeerd)
- Enveloppen met plastic bubbeltjes
- Piepschuim (polystyreen)

ADMINISTRATIE

- Enveloppen (ook met venster)
- Schrijfpapier, tekerpapier, cadeaupapier
- Computerprints, fax- en kopieerpapier (een netje, paperclip en plakband kan geen kwaad)

DIVERSEN

- Orders en ringbanden met metalen kleef en/of kunststof kalf. Zichtmappen en andere kunststoffen (verpakkingen)

PRN SCHEIDINGSWIJZER OUDPAPIER
Stichting Papier Recycleren Nederland, www.prn.nl

Top 5 ongewenste producten die niet bij het oudpapier thuishoren

- 1 Papier en karton dat nat of vuil is
- 2 Plastic folies (b.v. hoesjes) en plastic draagtassen
- 3 Kartonnen drankverpakkingen
- 4 Papier en karton met een laagje plastic
- 5 Diepvriesverpakkingen

In acht jaar tijd:

Bijna verdubbeling van vervuiling oudpapier

Een punt van zorg is de vervuiling van het oudpapier uit huishoudens, die is in acht jaar tijd bijna verdubbeld: van 2,00% in 2001 naar 3,55% in 2008.

Om een idee te geven waar het in 2008 om gaat: 3,55% van 1,24 miljard kilo oudpapier is circa 44.000.000 kilo vervuiling. Dit zijn 1.750 volle vrachtauto's, oftewel 7 vrachtauto's van 25.000 kilo per dag.

Het oudpapier is onder meer vervuild met kunststoffen (bijv. kunststof zakken en -folies), vloeistofdicht karton (bijv. drank- en diepvriesverpakkingen), vervuild papier (bijv. vleeswarenverpakkingen en koffiefilters) en ingeseald papier (drukwerk verpakt in kunststof folie). De vervuiling en de toename ervan blijkt uit onderzoek dat sinds 2001 jaarlijks wordt verricht in opdracht van PRN, de oudpapierindustrie en de papier- en kartonindustrie. Acht jaar achtereenvolgende jaarlijks onderzoek geeft een waardevol inzicht in de trendmatige ontwikkeling van productvreemde vervuiling. Hiermee zijn unieke gegevens voorhanden die een gedegen en betrouwbare analyse mogelijk maken van de mate en aard van de vervuiling. En om de analyse te gebruiken voor de ontwikkeling van beleid en acties om inzamelaars en burgers te

stimuleren dat het ingezamelde oudpapier van zo hoog mogelijke kwaliteit is.

Want minder vervuiling is nodig voor meer en beter hergebruik. Uit het onderzoek over 2008 blijkt ook - opnieuw - dat in gemeenten met gedifferentieerde afvaltarieven (diftar) meer vervuiling in het oudpapier wordt aangetroffen dan in gemeenten zonder diftar. Gemiddeld genomen over 7 steekproeven in 8 jaar ligt het vervuilingpercentage in de diftargemeenten 70% hoger dan in de niet-diftargemeenten.

Over het vervuilingsonderzoek en de resultaten daarvan heeft PRN een Factsheet voor gemeenten opgesteld, dat bij PRN gratis is te bestellen. <

Green.2 neemt kijkje achter de schermen van papier en karton

Het nieuwe glossy Green.2 volgde de recyclereis van haar eigen tijdschrift. In het artikel *Van glossy tot krant* wordt in woord en beeld verslag gedaan van de kringloop van papier en karton. Het artikel, gepubliceerd in de 2e uitgave van september/oktober 2008, is te downloaden op www.prn.nl.

Uitgave

Stichting Papier Recycling
Nederland (PRN)
Kruisweg 761
Postbus 735
2130 AS Hoofddorp
T (020) 654 09 89
F (020) 654 09 87
E dir@prn.nl
www.prn.nl

Telefonische helpdesk
(020) 654 09 80
(van 10.00 tot 12.00 en
14.00 tot 16.00 uur)

E-mail helpdesk
helpdesk@prn.nl

Fax helpdesk
(020) 654 09 87

Tekstbijdragen
G. van Oosterum,
Marguerite Ruys

Fotografie
G. van Oosterum, Marguerite Ruys,
Nadja Willems

Samenstelling en eindredactie
Stichting Papier Recycling
Nederland (PRN)

Vormgeving
KlasseOntwerp, Utrecht

Druk
Drukkerij Zuidam & Zonen BV,
Woerden

Copyright
Stichting Papier Recycling
Nederland (PRN)

Deze nieuwsbrief is gedrukt
op 160 grams wit Promail Recycled
papier.

Meerdere exemplaren

De ontvangers van deze PRN
Nieuwsbrief kunnen desgewenst
extra exemplaren aanvragen van
deze uitgave. Zolang de voorraad
strekt worden ze kosteloos toe-
gezonden. Stuur uw schriftelijke
aanvraag (fax of e-mail) naar PRN
in Hoofddorp met vermelding van
het gewenste aantal.

Nieuw lespakket

'Natuurlijk, papier en karton!'

Het Informatiecentrum Papier en Karton (van de Nederlandse papier- en kartonindustrie) heeft een nieuw lespakket, getiteld *Natuurlijk, papier en karton!*. Hoe werkt het recycling-proces? Wat zijn de eigenschappen van verschillende soorten papier en karton? Hoe zit

het met jouw eigen dagelijkse papier- en kartongebruik? En wat is jouw eigen rol bij het inzamelen van oudpapier en -karton? Het doel van het lespakket is kinderen in groep 1 t/m 8 bewuster om te laten gaan met papier en karton. De kinderen kunnen tegelijkertijd aan hetzelfde onderwerp werken, wat voor hen zeer motiverend is. En omdat ze ook thuis op onderzoek gaan, zullen ook ouders en andere gezinsleden zich erbij betrokken voelen. Het lespakket bevat een docentenhandleiding, cd-rom met kopieerbladen, dvd *De reis van de Kraanvogels* en een poster. Het lespakket kost € 25,- en is te bestellen bij het Informatiecentrum, www.papierinfo.nl. <

Feiten, wetenswaardigheden en standpunten op een rij

Een handig document om bij de hand te hebben: het beknopte overzicht *Feiten, wetenswaardigheden en standpunten over de inzameling en het hergebruik van papier en karton*, opgesteld door PRN.

Op drie A4-tjes komt aan bod:

- Besluit Verpakkingen: verpakkingen en niet-verpakkingen
- Papiervezelconvenant III
- Papier en karton: de markt en het hergebruik (2007)
- Ketendeficit: prijs- en afnamegarantie

De notitie staat op de website van PRN (rubriek actueel) en is aan te vragen bij PRN.

Nieuwe give-away: kladblokje

Gaat u een mailing uitdoen om de oudpapierinzameling extra onder de aandacht te brengen? Of gaat u blauwe minicontainers uitzetten en wilt u daar een brief bij voegen voor bewoners? Gemeenten, afvalsamenwerkingsverbanden en inzamelaars kunnen hun communicatie met inwoners extra attentiewaarde geven door het nieuwe kladblokje van PRN mee te sturen. Het A6-blokje is aan te vragen bij PRN.